

DIREKTYVOS 2012/29/ES IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ ATITIKTIES LENTELĖ

<p>2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR</p>	<p>Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas, patvirtintas 2002 m. kovo 14 d. įstatymu Nr. IX-785 (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019 m. sausio 1 d.) (toliau – BPK)</p> <p>Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso bei kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymas Nr. I-1202 (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019 m. sausio 1 d.) (toliau – Įstatymas Nr. I-1202)</p> <p>Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2018 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. I-187 „Dėl Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymo Nr. I-122 „Dėl Baudžiamojo proceso dokumentų formų patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas Nr. I-187).</p> <p>Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 m. vasario 29 d. įsakymas Nr. I-63 „Dėl Rekomendacijų dėl nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių vertinimo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. I-63)</p> <p>Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2015 m. vasario 18 d. įsakymas Nr. I-52 „Rekomendacijos dėl nepilnamečio liudytojo ir nukentėjusiojo apklausos“ (toliau – Įsakymas Nr. I-52)</p> <p>Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. I-335 „Dėl Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. I-110 „Dėl Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas Nr. I-335)</p> <p>Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas Nr. I-1234 (toliau – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas)</p> <p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. 1R-337 „Dėl nukentėjusių nuo nusikalstamų veikų asmenų informavimo“ (toliau – Įsakymas Nr. 1R-337)</p> <p>Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas Nr. VIII-1591 (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019 m. sausio 1 d.) (toliau – Įstatymas Nr. VIII-1591)</p> <p>Teisėjų tarybos 2015 m. sausio 30 d. nutarimas Nr. 13P-16-(7.1.2) „Dėl pavyzdinio pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas)</p>
--	--

Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas Nr. XI-1425 (Galiojanti suvestinė redakcija 2018-07-01) (toliau – Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas)

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas Nr. X-493 (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019-01-01 iki 2019-06-30) (toliau – Socialinių paslaugų įstatymas)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. A1-534/V-1072/1V-931 „Dėl specializuotos pagalbos centrų programos patvirtinimo“ (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2018-11-29) (toliau – Specializuotos pagalbos centrų programa)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gegužės 7 d. įsakymas Nr. A1-227 „Dėl specializuotos pagalbos centrų veiklos aprašo patvirtinimo“ (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2016-01-01) (toliau – Specializuotos pagalbos centrų veiklos aprašas)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“ (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2014-09-01) (toliau – Socialinių paslaugų katalogas)

Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymas Nr. XIII-643 (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2018-07-01) (toliau – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. A1-182 „Dėl Valstybinės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2014–2020 metų programos įgyvendinimo 2017–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. A1-182)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. A1-21 „Dėl Emocinės pagalbos telefonu teikimo 2019 metais projekto atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo ir projekto vertinimo ir atrankos komisijos sudarymo“ (Įsakymas Nr. A1-21)

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimas Nr. 1463 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimo Nr. 892 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 2).

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. A1-353 „Dėl Kompleksinės pagalbos teikimo vaikams, galimai nukentėjusiems nuo seksualinio išnaudojimo,

	<p>rekomendacijų patvirtinimo“ (Galiojanti suvestinė redakcija 2018-08-03) (toliau – Įsakymas Nr. A1-353)</p>	
<p>2 straipsnis</p> <p>Apibrėžtys</p> <p>b) šeimos nariai – aukos sutuoktinis, nuolat ir nepertraukiamai su auka gyvenantis bei vedantis bendrą namų ūkį ir su ja susietas artimais įsipareigojančiais ryšiais asmuo, aukos tiesiosios linijos giminaičiai, broliai ir seserys bei išlaikytiniai;</p>	<p>BPK</p> <p>38 straipsnis. Šeimos nariai</p> <p>Asmens šeimos nariais laikomi kartu su tuo asmeniu gyvenantys tėvai (tėviai), vaikai (vaikai), broliai, seserys ir jų sutuoktiniai, asmens sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo asmuo bendrai gyvena neįregistravęs santuokos, arba asmuo, su kuriuo tas asmuo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka susitarė sudaryti santuoką, taip pat sutuoktinio tėvai, buvę sutuoktiniai (<i>su pakeitimais, padarytais Įstatymu Nr. XI-1014</i>).</p> <p><i>Teisingumo ministerija, parengs ir pateiks BPK įstatymo pakeitimo projektą svarstyti 2019 m. 7-toje Lietuvos Respublikos Seimo sesijoje (2019 m. rugsėjo 10 d. – 2019 m. gruodžio 23 d.). Numatomi pakeitimai:</i></p> <p>38 straipsnis. Šeimos nariai</p> <p>Asmens šeimos nariais laikomi kartu su tuo asmeniu gyvenantys tėvai (tėviai), vaikai (vaikai), broliai, seserys ir jų sutuoktiniai, asmens sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo asmuo bendrai gyvena neįregistravęs santuokos, arba asmuo, su kuriuo tas asmuo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka susitarė sudaryti santuoką, taip pat sutuoktinio tėvai, išlaikytiniai ar buvę sutuoktiniai.</p>	<p>Visiškas įgyvendinimas</p>
<p>6 straipsnis</p> <p>Teisė gauti informaciją apie savo bylą</p> <p><...></p> <p>4. Kompetentingai valdžios institucijai privaloma atsižvelgti į aukų pageidavimą gauti tą informaciją arba jos negauti, išskyrus atvejus, kai šią informaciją būtina suteikti atsižvelgiant į aukos teisę aktyviai dalyvauti baudžiamajame procese. Valstybės narės leidžia aukoms bet kuriuo metu pakeisti savo</p>	<p>BPK</p> <p>28 straipsnis. Nukentėjusysis</p> <p><...>2. Nukentėjusysis ir jo atstovas turi teisę: gauti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį; teikti įrodymus; pateikti prašymus; pareikšti nušalinimus; dalyvauti vertinant jo specialius apsaugos poreikius; ikiteisminio tyrimo metu ir teisme susipažinti su byla; dalyvauti bylą nagrinėjant teisme; apskusti ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, ikiteisminio tyrimo teisėjo ir teismo veiksmus, taip pat apskusti teismo nuosprendį ar nutartį; pasakyti baigiamąją kalbą. <...></p> <p><i>KEISTA: 2015 12 17 įstatymu Nr. XII-2194 (nuo 2016 03 01) (TAR, 2015, Nr. 2015-20993)</i></p> <p>Įsakymas Nr. I-187</p> <p>NUKENTĖJUSIOJO TEISIŲ IŠAIŠKINIMO PROTOKOLO PRIEDAS</p> <p><...> Pagal BPK 28 straipsnio 2 dalį ir kitus teisės aktus nukentėjusysis turi šias teises:</p> <p>2. Gauti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį.</p> <p>Asmuo, kuris kreipėsi į ikiteisminio tyrimo įstaigą ar prokurorą su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą, arba nukentėjusysis turi teisę žodžiu ar raštu kreiptis į ikiteisminio tyrimo įstaigą ar ikiteisminį tyrimą</p>	<p>Visiškas įgyvendinimas</p>

<p>pageidavimą, ir į tokį pakeitimą atsižvelgiama.</p>	<p>atliekantį, organizuojantį ir jam vadovaujantį prokurorą su prašymu pateikti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį.</p> <p><i>Teisingumo ministerija, siekiant visa apimti perkelti į nacionalinę teisę aptariamą Direktyvos nuostatą, parengs ir pateiks BPK įstatymo pakeitimo projektą svarstyti 2019 m. 7-toje Lietuvos Respublikos Seimo sesijoje (2019 m. rugsėjo 10 d. – 2019 m. gruodžio 23 d.). Numatomi pakeitimai:</i></p> <p>2 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas Pakeisti 28 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Nukentėjusysis ir jo atstovas turi teisę: gauti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį; teikti įrodymus; pateikti prašymus; pareikšti nušalinimus; dalyvauti vertinant jo specialius apsaugos poreikius; ikiteisminio tyrimo metu ir teisme susipažinti su byla; dalyvauti bylą nagrinėjant teisme; apskųsti ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, ikiteisminio tyrimo teisėjo ir teismo veiksmus, taip pat apskųsti teismo nuosprendį ar nutartį; pasakyti baigiamąją kalbą. Nukentėjusysis taip pat turi teisę atsisakyti gauti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį, nebent toks atsisakymas trukdytų baudžiamajam procesui.“</p>	
<p>7 straipsnis</p> <p>5. Aukos gali pateikti motyvuotą prašymą laikyti dokumentą esminiu. Nereikalaujama, kad būtų verčiamos raštu tos esminių dokumentų dalys, kurios nėra svarbios siekiant užtikrinti, kad aukos galėtų aktyviai dalyvauti baudžiamajame procese.</p>	<p><i>Pastaba. Teisingumo ministerija, rengs BPK 8 straipsnio 5 dalies pakeitimo projektą ir pateiks įstatymo pakeitimo projektą svarstyti 2019 m. 7-toje Lietuvos Respublikos Seimo sesijoje (2019 m. rugsėjo 10 d. – 2019 m. gruodžio 23 d.). Numatomi pakeitimai:</i></p> <p>Pakeisti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 8 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Bylos dokumentai, kurie šio Kodekso nustatytais atvejais įteikiami įtariamajam, kaltinamajam ar nuteistajam, taip pat kitiems proceso dalyviams, turi būti raštu išversti į jų gimtąją kalbą arba į kitą kalbą, kurią jie moka. Lietuvių kalbos nemokantis įtariamasis, kaltinamasis, nuteistasis, išteisintasis ar tokio asmens gynėjas bei nukentėjusysis ar jo atstovas turi teisę ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui ar teismui pateikti motyvuotą prašymą ir dėl kitų svarbių bylos dokumentų, su kuriais šio Kodekso nustatyta tvarka jie turi teisę susipažinti, ar jų dalių vertimo raštu į jų gimtąją kalbą arba į kitą kalbą, kurią jie moka. Toks prašymas gali būti teikiamas tik tais atvejais, kai šių dokumentų ar jų dalių vertimas yra būtinas tam, kad įtariamasis, kaltinamasis, nuteistasis ar išteisintasis tinkamai pasinaudotų savo teise į gynybą arba suprastų vykstantį baudžiamąjį procesą. Nukentėjusysis ar jo atstovas tokį prašymą turi teisę pateikti tik tais atvejais, kai šių dokumentų ar jų dalių vertimas yra būtinas tam, kad jis galėtų aktyviai dalyvauti baudžiamajame procese. Šiuos prašymus ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras ar teismas ne vėliau kaip per penkias dienas nuo jo gavimo dienos išnagrinėja ir išsprendžia motyvuotu nutarimu ar nutartimi. Šis nutarimas ar nutartis gali būti skundžiami šio Kodekso nustatyta tvarka.</p>	<p>Visiškas įgyvendinimas</p>

<p>18 straipsnis</p> <p>Teisė į apsaugą</p> <p>Nedarydamos poveikio teisėms į gynybą, valstybės narės užtikrina, kad būtų galima naudotis aukų ir jų šeimos narių apsaugos nuo antrinės ir pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto priemonėmis, įskaitant priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad per apklausas ir liudijant aukoms nekiltų emocinės ar psichologinės žalos pavojus ir būtų apsaugotas jų asmens orumas. Prireikus tokios priemonės taip pat apima aukų ir jų šeimos narių fizinės apsaugos procedūras, nustatytas pagal nacionalinę teisę.</p>	<p>BPK:</p> <p>198 straipsnis. Nukentėjusiojo ar liudytojo teisė prašyti taikyti anonimiškumą</p> <p>1. Nukentėjusysis ar liudytojas šio Kodekso nustatyta tvarka gali prašyti prokurorą ar ikiteisminio tyrimo pareigūną taikyti jam anonimiškumą.</p> <p>2. Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, kai tam yra pagrindas, taiko nukentėjusiajam ar liudytojui anonimiškumą, taip pat imasi šiame Kodekse nustatytų priemonių nukentėjusiojo ar liudytojo, kuriam taikomas anonimiškumas, asmens tapatybę nurodančių duomenų slaptumui užtikrinti.</p> <p>3. Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, turėdamas duomenų, kad yra šio Kodekso 199 straipsnyje numatyti anonimiškumo taikymo pagrindai, anonimiškumą gali taikyti savo iniciatyva.</p> <p><i>(Pakeista Įstatymu Nr. XI-1200)</i></p> <p>199 straipsnis. Anonimiškumo taikymo nukentėjusiajam ir liudytojui pagrindai</p> <p>1. Nukentėjusiajam ir liudytojui anonimiškumas gali būti taikomas, jeigu:</p> <p>1) gresia realus pavojus nukentėjusiojo, liudytojo ar jų šeimos narių arba artimųjų giminaičių gyvybei, sveikatai, laisvei ar turtui, taip pat tarnybos, verslo ar kitiems teisėtiems interesams;</p> <p>2) nukentėjusiojo ar liudytojo parodymai yra svarbūs baudžiamajame procese;</p> <p>3) nukentėjusysis ar liudytojas dalyvauja procese dėl labai sunkaus, sunkaus ar apysunkio nusikaltimo.</p> <p>2. Nukentėjusiajam ar liudytojui anonimiškumas taikomas, jeigu yra visi šiame straipsnyje išvardyti pagrindai.</p> <p><i>(Pakeista Įstatymais Nr. X-1236, Nr. XI-1200)</i></p> <p>199¹ straipsnis. Dalinis anonimiškumas</p> <p>1. Kai yra šio Kodekso 199 straipsnyje numatyti pagrindai, taip pat kitais atvejais, kai yra duomenų, kad tam tikrų liudytojo ar nukentėjusiojo duomenų atskleidimas gali turėti neigiamų padarinių jų, jų šeimos narių ar artimųjų giminaičių teisėms ir teisėtiems interesams ir šių teisių ir interesų apsaugai užtikrinti pakanka dalies duomenų apie liudytoją ar nukentėjusįjį slaptumo, gali būti taikomas dalinis anonimiškumas.</p> <p>2. Kai yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas nutarimu taikyti dalinį anonimiškumą nustato įslaptinamų duomenų apimtį. Gali būti įslaptinami liudytojo ar nukentėjusiojo vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas, profesija, darbo ar mokymosi vieta, giminystės ryšiai, taip pat</p>	<p>Visiškas įgyvendinimas</p>
--	--	-------------------------------

kiti liudytojo ar nukentėjusiojo duomenys (išskyrus duomenis apie liudytojo ar nukentėjusiojo santykius su įtariamuoju), kurių įslaptinimas yra grindžiamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis aplinkybėmis.

3. Nukentėjusysis ir liudytojas, kuriems taikomas dalinis anonimiškumas įslaptinant jų vardą ir pavardę, tyrimo veiksmų ir kituose bylos dokumentuose įvardijamas numeriu.

4. Dalinio anonimiškumo taikymo atvejais tyrimo veiksmai atliekami ir bylos dokumentai surašomi bendra šio Kodekso nustatyta tvarka, įslaptinti duomenys surašomi, saugomi ir naudojami šio Kodekso 201 straipsnyje nustatyta tvarka, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis.

(Pakeista Įstatymu Nr. XI-1200)

Įstatymas Nr. XII-2194

5 straipsnis. Kodekso papildymas 36² straipsniu

Papildyti Kodeksą 36² straipsniu:

„36² straipsnis. Specialūs apsaugos poreikiai

Specialūs apsaugos poreikiai yra asmeninių savybių, nusikalstamos veikos pobūdžio ar jos padarymo aplinkybių nulemti nukentėjusiojo poreikiai naudotis šiame Kodekse nustatytais garantijomis, kad nukentėjusysis būtų apsaugotas nuo psichinės traumos, nusikalstamo poveikio ar kitų neigiamų padarinių.“

12 straipsnis. Kodekso papildymas 186¹ straipsniu

Papildyti Kodeksą 186¹ straipsniu:

„186¹ straipsnis. Nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimas

1. Ne vėliau kaip pirmosios nukentėjusiojo apklausos metu **ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras atlieka nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimą**. Prireikus tam gali būti pasitelkiamas psichologas arba kiti specialių žinių ar įgūdžių turintys asmenys. **I nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimo metu surinktus duomenis atsižvelgiama organizuojant baudžiamąjį procesą ir šio Kodekso nustatytais atvejais sprendžiant, ar nukentėjusiajam dėl jo specialių apsaugos poreikių būtina taikyti vieną ar daugiau šio Kodekso nustatytų garantijų.**

2. Prireikus atlikti papildomą ar pakartotinį nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimą, jį organizuoja arba atlieka prokuroras: ikiteisminio tyrimo metu savo iniciatyva arba ikiteisminio tyrimo teisėjo pavedimu, teismo proceso metu – teismo pavedimu.

4. Nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių vertinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras.

Įsakymas Nr. I-63

1. Rekomendacijos dėl nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių vertinimo (toliau – Rekomendacijos) nustato nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 36² straipsnyje, vertinimo tvarką ir specialių apsaugos priemonių taikymo faktinius pagrindus.<...>

<...> 2.2. **Specialių apsaugos poreikių vertinimas** – ikiteisminio tyrimo veiksmus atliekančio pareigūno ar prokuroro ne vėliau kaip pirmosios nukentėjusiojo apklausos metu atliekamas vertinimas, kurio metu pagal Rekomendacijų nustatytą vertinimo tvarką nustatomi nukentėjusiojo specialūs apsaugos poreikiai.

<...> 2.4. **Specialios apsaugos priemonės** – BPK numatytos šios organizacinės priemonės, taikomos siekiant sumažinti baudžiamojo proceso ar kitą traumuojantį poveikį:

2.4.1. neviešas bylos nagrinėjimas teisme;

2.4.2. lydinčio asmens dalyvavimas;

<...>

2.4.5. to paties pareigūno atliekama pakartotinė apklausa;

<...>

2.4.9. pranešimas apie teisės aktuose nustatytas galimas taikyti apsaugos priemonės ir jų skyrimo tvarką;

<....>

2.4.12. apklausa garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis;

2.4.13. apklausa pas ikiteisminio tyrimo teisėją;

2.4.14. apklausa vaikų apklausoms pritaikytose patalpose;

2.4.15. apklausa ne daugiau kaip vieną kartą;

2.4.16. apklausos metu daromas vaizdo ir garso įrašas;

2.4.17. apklausa nedalyvaujant įtariamajam;

<...>

3. Pirminis specialių apsaugos poreikių vertinimas atliekamas per kuo trumpesnį laiką nuo pranešimo apie nusikalstamą veiką gavimo, bet ne vėliau kaip pirmos nukentėjusiojo apklausos metu.

<...>

9. Nustačius didelę riziką patirti baudžiamojo proceso ar kitą neigiamą poveikį, rekomenduotina maksimaliai taikyti galimas specialias apsaugos priemones.

10. Nustačius vidutinę riziką patirti baudžiamojo proceso ar kitą neigiamą poveikį, rekomenduotina taikyti galimas specialias apsaugos priemones atsižvelgiant į nukentėjusiojo ar jo atstovo pagal įstatymą poziciją dėl tokių priemonių taikymo.

11. Nustačius žemą riziką patirti baudžiamojo proceso ar kitą neigiamą poveikį, taikomos privalomos specialios apsaugos priemonės.

12. Baudžiamąjį procesą organizuojantis pareigūnas ar prokuroras gali taikyti papildomas apsaugos priemones, atsižvelgdamas į vertinimo rezultatus.

<...>

16.1. **Neviešas bylos nagrinėjimas teisme.** Dėl šios specialios apsaugos priemonės taikymo sprendžiama teismo proceso metu, todėl ikiteisminio tyrimo metu ji neskiriama, tačiau rekomenduotina imtis visų galimų priemonių, siekiant riboti informacijos apie ikiteisminio tyrimo eigą, aplinkybes, ypač susijusias su nukentėjusiojo asmenybe ir elgesiu, patekimą į viešumą.

16.2. **Lydinčio asmens dalyvavimas.** Vertinama nukentėjusiojo galimybė be baimės dalyvauti baudžiamajame procese. Pastebėjus, kad nukentėjusysis bijo, rekomenduotina siūlyti pasirinkti taikyti šią specialią apsaugos priemonę. Sprendžiant dėl lydinčio asmens dalyvavimo taikymo vertinamos nusikalstamos veikos aplinkybės, taip pat ar parinktas asmuo netrukdytų sėkmingam bylos tyrimui.

<...>16.5. **To paties pareigūno atliekama pakartotinė apklausa.** Šią specialią apsaugos priemonę rekomenduotina taikyti įvertinus, ar nukentėjusysis pakankamai pasitikės kitu pareigūnu, ar pateikiama informacija bus išsami, taip pat ar kito pareigūno atliekama pakartotinė apklausa papildomai netraumuos nukentėjusiojo.<...>

16.9. Pranešimas apie teisės aktuose nustatytas galimas taikyti apsaugos priemones ir jų skyrimo tvarką. Rekomenduotina išaiškinti specialių apsaugos priemonių taikymo galimybes ir jų skyrimo tvarką kartu su nukentėjusiojo procesinėmis teisėmis.

16.12. **Apklausa garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis.** Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai įvertinus visas aplinkybes kyla grėsmė, kad tiesioginis dalyvavimas apklausoje traumotų ar psichologiškai žeidtų nukentėjusįjį, taip pat kitais BPK nustatytais pagrindais.

16.13. **Apklausa pas ikiteisminio tyrimo teisėją.** Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai būtina apsaugoti nukentėjusįjį nuo antrinio traumavimo proceso metu,

taip pat kai teismo proceso metu nukentėjusiojo nebus įmanoma apklausti dėl sveikatos ar kitų priežasčių.

16.14. Apklausa vaikų apklausoms pritaikytose patalpose. Ši speciali apsaugos priemonė taikoma suaugusiems tais atvejais, kai būtina užtikrinti nukentėjusiojo specialius apsaugos poreikius siekiant išvengti kontakto su įtariamuoju.

16.15. Apklausa ne daugiau kaip vieną kartą. Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai dėl nusikalstamos veikos pobūdžio ar kitų aplinkybių apklausa traumuoja ar psichologiškai žeidžia nukentėjusįjį.

16.16. Apklausoje metu daromas vaizdo ir garso įrašas. Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai nėra galimybės skubiai pristatyti apklausai pas ikiteisminio tyrimo teisėją, taip pat siekiant užfiksuoti nukentėjusiojo emocinę būklę ar elgesį.

16.17. Apklausa nedalyvaujant įtariamajam (atliekama pas ikiteisminio tyrimo teisėją). Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, jeigu įtariamojo dalyvavimas trukdytų nukentėjusiajam duoti išsamius parodymus, baugintų ar emociškai traumotų, tačiau šis draudimas negali riboti įtariamojo teisės užduoti nukentėjusiajam klausimus. <...>

Įstatymas Nr. I-1202

4 straipsnis. Asmenys, kuriems taikomos apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės

Apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės gali būti taikomos:

1) asmenims, dalyvaujantiems baudžiamajame procese: liudytojams, nukentėjusiesiems, ekspertams, specialistams ir gynėjams (atstovams), atstovams pagal įstatymą, įtariamiesiems, kaltinamiesiems, nuteistiesiems, išteisintiesiems, asmenims, kuriems byla (ikiteisminis tyrimas) nutraukta;

<...> 4) šio straipsnio 1–3 punktuose išvardytų asmenų tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams), broliams, seserims, seneliams, vaikaičiams, sutuoktiniams ir sugyventiniams.

(Pakeista Įstatymu Nr. XI-2242)

5 straipsnis. Apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonių taikymo pagrindai

1. Apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės gali būti taikomos, jei atliekant kriminalinę žvalgybą ar ikiteisminį tyrimą arba nagrinėjant baudžiamąsias bylas dėl labai sunkių ar sunkių nusikaltimų, taip pat dėl apysunkių nusikaltimų, numatytų Baudžiamojo kodekso 145 straipsnio 2 dalyje, 146 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 151 straipsnio 2 dalyje, 162 straipsnyje, 178 straipsnio 2 dalyje, 180 straipsnio 1 dalyje, 181 straipsnio 1 dalyje, 187

straipsnio 2 dalyje, 189 straipsnio 2 dalyje, 198 straipsnio 2 dalyje, 213 straipsnio 1 dalyje, 214 ir 215 straipsniuose, 225 straipsnio 2 dalyje, 227 straipsnio 2 dalyje, 228 straipsnio 2 dalyje, 240 straipsnyje, 253 straipsnio 1 dalyje, 256 straipsnio 1 dalyje, 300 straipsnio 2 dalyje, 301 straipsnio 2 dalyje, 302 straipsnio 2 dalyje, 307 straipsnio 1 ir 2 dalyse, arba pasibaigus kriminalinei žvalgybai ar baudžiamajam procesui buvo gauta patikrintų duomenų iš viešų ar konfidencialių šaltinių, kad: 1) asmenų gyvybei ar sveikatai gresia realus pavojus; 2) gali būti sunaikintas ar sugadintas asmenų turtas.

7 straipsnis. Apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės

Apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės yra šios:

- 1) fizinė asmens ir jo turto apsauga;
- 2) laikinas asmens perkėlimas į saugią vietą;
- 3) specialaus režimo, pagal kurį teikiami duomenys apie asmenį iš valstybės ir žinybinių registrų bei informacinių sistemų, nustatymas;
- 4) asmens gyvenamosios, darbo ar mokymosi vietos pakeitimas;
- 5) asmens tapatybės ir biografijos duomenų pakeitimas;
- 6) plastinės operacijos, keičiančios asmens išvaizdą, padarymas;
- 7) šaunamojo ginklo, specialiųjų priemonių asmeniui išdavimas;
- 8) finansinė parama.

18 straipsnis. Saugomo asmens teisės ir pareigos

1. Saugomas asmuo turi teisę:

- 1) žinoti apie jam taikomas apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemones;
- 2) prašyti taikyti jam ar panaikinti konkrečias apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemones;<...>

Pastaba. Teisingumo ministerija, parengs Įstatymas Nr. I-1202 4 straipsnio 4 punkto pakeitimo projektą ir pateiks jį svarstyti 2019 m. 7-toje Lietuvos Respublikos Seimo sesijoje (2019 m. rugsėjo 10 d. – 2019 m. gruodžio 23 d.). Numatomi pakeitimai:

Pakeisti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso bei kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo 4 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

	„4) šio straipsnio 1–3 punktuose išvardytų asmenų tėvams (itėviams), vaikams (įvaikiams), broliams, seserims, seneliams, vaikaičiams, sutuoktiniams, sugyventiniams ir išlaikytiniams.“	
<p>19 straipsnis</p> <p>Teisė išvengti aukos ir nusikaltėlio kontakto</p> <p>1. Valstybės narės sudaro būtinas sąlygas, kad aukos bei prireikus jų šeimos nariai ir nusikaltėlis išvengtų kontakto patalpose, kuriose vykdomas baudžiamasis procesas, išskyrus atvejus, kai toks kontaktas reikalingas dėl baudžiamojo proceso.</p>	<p>BPK:</p> <p>198 straipsnis. Nukentėjusiojo ar liudytojo teisė prašyti taikyti anonimiškumą</p> <p>1. Nukentėjusysis ar liudytojas šio Kodekso nustatyta tvarka gali prašyti prokurorą ar ikiteisminio tyrimo pareigūną taikyti jam anonimiškumą.</p> <p>2. Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, kai tam yra pagrindas, taiko nukentėjusiajam ar liudytojui anonimiškumą, taip pat imasi šiame Kodekse nustatytų priemonių nukentėjusiojo ar liudytojo, kuriam taikomas anonimiškumas, asmens tapatybę nurodančių duomenų slaptumui užtikrinti.</p> <p>3. Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, turėdamas duomenų, kad yra šio Kodekso 199 straipsnyje numatyti anonimiškumo taikymo pagrindai, anonimiškumą gali taikyti savo iniciatyva.</p> <p><i>(Pakeista Įstatymu Nr. XI-1200)</i></p> <p>199 straipsnis. Anonimiškumo taikymo nukentėjusiajam ir liudytojui pagrindai</p> <p>1. Nukentėjusiajam ir liudytojui anonimiškumas gali būti taikomas, jeigu:</p> <p>1) gresia realus pavojus nukentėjusiojo, liudytojo ar jų šeimos narių arba artimųjų giminaičių gyvybei, sveikatai, laisvei ar turtui, taip pat tarnybos, verslo ar kitiems teisėtiems interesams;</p> <p>2) nukentėjusiojo ar liudytojo parodymai yra svarbūs baudžiamajame procese;</p> <p>3) nukentėjusysis ar liudytojas dalyvauja procese dėl labai sunkaus, sunkaus ar apysunkio nusikaltimo.</p> <p>2. Nukentėjusiajam ar liudytojui anonimiškumas taikomas, jeigu yra visi šiame straipsnyje išvardyti pagrindai.</p> <p><i>(Pakeista Įstatymais Nr. X-1236, Nr. XI-1200)</i></p> <p>199¹ straipsnis. Dalinis anonimiškumas</p> <p>1. Kai yra šio Kodekso 199 straipsnyje numatyti pagrindai, taip pat kitais atvejais, kai yra duomenų, kad tam tikrų liudytojo ar nukentėjusiojo duomenų atskleidimas gali turėti neigiamų</p>	<p>Visiškas įgyvendinimas</p>

padarinių jų, jų šeimos narių ar artimųjų giminaičių teisėms ir teisėtiems interesams ir šių teisių ir interesų apsaugai užtikrinti pakanka dalies duomenų apie liudytoją ar nukentėjusįjį slaptumo, gali būti taikomas dalinis anonimiškumas.

2. Kai yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas nutarimu taikyti dalinį anonimiškumą nustato įslaptinamų duomenų apimtį. Gali būti įslaptinami liudytojo ar nukentėjusiojo vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas, profesija, darbo ar mokymosi vieta, giminystės ryšiai, taip pat kiti liudytojo ar nukentėjusiojo duomenys (išskyrus duomenis apie liudytojo ar nukentėjusiojo santykius su įtariamuoju), kurių įslaptinimas yra grindžiamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis aplinkybėmis.

3. Nukentėjusysis ir liudytojas, kuriems taikomas dalinis anonimiškumas įslaptinant jų vardą ir pavardę, tyrimo veiksmų ir kituose bylos dokumentuose įvardijamas numeriu.

4. Dalinio anonimiškumo taikymo atvejais tyrimo veiksmai atliekami ir bylos dokumentai surašomi bendra šio Kodekso nustatyta tvarka, įslaptinti duomenys surašomi, saugomi ir naudojami šio Kodekso 201 straipsnyje nustatyta tvarka, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis.

(Pakeista Įstatymu Nr. XI-1200)

282 straipsnis. Liudytojo, kuriam taikomas anonimiškumas, apklausos ypatumai

<...>2. Liudytojas, kuriam taikomas anonimiškumas, apklausiamas neviešame teismo posėdyje sudarius akustines ir vizualines kliūtis, trukdančias kitiems nagrinėjimo teisme dalyviams nustatyti apklausiamo asmens tapatybę.

3. Jeigu teismo posėdžių salėje nėra galimybių sudaryti šio straipsnio 2 dalyje numatytas akustines ir vizualines kliūtis, liudytojas, kuriam taikomas anonimiškumas, apklausiamas ne teismo posėdžių salėje, o kitoje vietoje kitiems nagrinėjimo teisme dalyviams nedalyvaujant. <...>

4. Atskirais atvejais, kai liudytojo, kuriam taikomas anonimiškumas, atvykimas į teismą keltų didelį pavojų jo, jo šeimos narių arba artimųjų giminaičių gyvybei, sveikatai ar laisvei, jis į teismą gali būti nekviečiamas, o teisme balsu perskaitomi jo parodymai, duoti šio Kodekso 203 straipsnyje nustatyta tvarka ikiteisminio tyrimo teisėjui. Kai yra šioje dalyje nurodyti pagrindai, liudytojas gali būti apklausiamas garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis sudarius akustines ir vizualines kliūtis.

Įstatymas Nr. XII-2194

2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

<...> „3. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atvejų, leidžiama neviešai nagrinėti teisme bylas dėl nusikalstamų veikų, kuriomis kaltinami arba dėl kurių yra pripažinti nukentėjusiais nepilnamečiai, nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui bylas, taip pat kitas bylas, kai siekiama užkirsti kelią paskelbti žinias apie privatų proceso dalyvių gyvenimą arba kai tai būtina siekiant užtikrinti nukentėjusiojo specialius apsaugos poreikius, taip pat kai apklausiamas liudytojas ar nukentėjusysis, kuriems taikomas anonimiškumas.“ <...>

5 straipsnis. Kodekso papildymas 36² straipsniu

Papildyti Kodeksą 36² straipsniu:

„36² straipsnis. Specialūs apsaugos poreikiai

Specialūs apsaugos poreikiai yra asmeninių savybių, nusikalstamos veikos pobūdžio ar jos padarymo aplinkybių nulemti nukentėjusiojo poreikiai naudotis šiame Kodekse nustatytais garantijomis, kad nukentėjusysis būtų apsaugotas nuo psichinės traumos, nusikalstamo poveikio ar kitų neigiamų padarinių.“

10 straipsnis. 185 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 185 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„185 straipsnis. Nukentėjusiojo apklausa

1. Nukentėjusysis šaukiamas ir apklausiamas kaip liudytojas. Kai būtina užtikrinti nukentėjusiojo specialius apsaugos poreikius, gali būti taikomos viena ar daugiau šio Kodekso 186 straipsnio nuostatų.

12 straipsnis. Kodekso papildymas 186¹ straipsniu

Papildyti Kodeksą 186¹ straipsniu:

„186¹ straipsnis. Nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimas

1. Ne vėliau kaip pirmosios nukentėjusiojo apklausos metu **ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras atlieka nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimą.** Prireikęs tam gali būti pasitelkiamas psichologas arba kiti specialių žinių ar įgūdžių turintys asmenys. **Į nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimo metu surinktus duomenis atsižvelgiama organizuojant baudžiamąjį procesą ir šio Kodekso nustatytais atvejais**

sprendžiant, ar nukentėjusiajam dėl jo specialių apsaugos poreikių būtina taikyti vieną ar daugiau šio Kodekso nustatytų garantijų.

2. Prireikus atlikti papildomą ar pakartotinį nukentėjusiojo specialių apsaugos poreikių vertinimą, jį organizuoja arba atlieka prokuroras: ikiteisminio tyrimo metu savo iniciatyva arba ikiteisminio tyrimo teisėjo pavedimu, teismo proceso metu – teismo pavedimu.

4. Nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių vertinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras.

Įstatymas XI-217

1 straipsnis. 186 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 186 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„186 straipsnis. Nepilnamečių liudytojo ir nukentėjusiojo apklausa

<...>2. Nepilnametis liudytojas ar nepilnametis nukentėjusysis ikiteisminio tyrimo metu apklausiami vaikų apklausoms pritaikytose patalpose ir paprastai ne daugiau kaip viena karta. Tais atvejais, kai ikiteisminio tyrimo metu būtina pakartotinė nepilnamečio liudytojo ar nepilnamečio nukentėjusiojo apklausa, juos paprastai apklausia tas pats asmuo. Jų apklausos metu turi būti daromas vaizdo ir garso įrašas. Nepilnametis liudytojas ir nepilnametis nukentėjusysis į teisiamąjį posėdį šaukiami tik išimtiniais atvejais.

4. Įtariamajam ir kitiems proceso dalyviams, išskyrus psichologą ir nepilnamečio liudytojo ar nepilnamečio nukentėjusiojo atstovą, neleidžiama būti patalpoje, kurioje atliekama apklausa. Tokiu atveju privalomai turi būti daromas garso ir vaizdo įrašas, o įtariamajam ir kitiems proceso dalyviams turi būti sudaromos sąlygos stebėti ir girdėti apklausą iš kitos patalpos bei per ikiteisminio tyrimo teisėją užduoti apklausiamam asmeniui klausimų. Jei neįmanoma įtariamajam ir kitiems proceso dalyviams sudaryti sąlygų stebėti ir girdėti apklausą iš kitos patalpos, apklausa atliekama įtariamajam ir kitiems proceso dalyviams nedalyvaujant. Tokios apklausos metu padarytas garso ir vaizdo įrašas tuoj po apklausos parodomas įtariamajam ir kitiems proceso dalyviams, kurie per ikiteisminio tyrimo teisėją turi teisę užduoti apklausiamam asmeniui klausimų.“ <...>

5 straipsnis. 283 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 283 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kai išimtiniais atvejais būtina teisme apklausti mažametį nukentėjusįjį, visuomet, o nepilnametį nukentėjusįjį dėl nusikaltimų žmogaus gyvybei, sveikatai, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, dėl pelnytos iš nepilnamečio

prostitucijos ar nepilnamečio įtraukimo į prostituciją arba kitais atvejais, kai to prašo nagrinėjimo teisme dalyviai arba teismo iniciatyva, privalo būti kviečiamas psichologas, kuris padeda apklausti nepilnametį, atsižvelgdamas į jo socialinę ir psichologinę brandą, taip pat valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovas, kuris iš kitos patalpos stebi, ar apklausos metu nepažeidžiamos nepilnamečio nukentėjusiojo teisės. Valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovas gali užduoti apklausiamam asmeniui klausimų ir reikšti prašymus dėl apklausos. **Kaltinamajam ir kitiems proceso dalyviams, išskyrus psichologą ir nepilnamečio nukentėjusiojo atstovą, neleidžiama būti patalpoje, kurioje atliekama apklausa. Tokiu atveju privalomai turi būti daromas garso ir vaizdo įrašas, o kaltinamajam ir kitiems proceso dalyviams turi būti sudaromos sąlygos stebėti ir girdėti apklausą iš kitos patalpos ir per teisėją ar teisimą užduoti apklausiamam asmeniui klausimų.** Nepilnamečio nukentėjusiojo apklausoje turi teisę dalyvauti jo atstovas tik įvertinus, ar jis nedarys poveikio nepilnamečiui. Nepilnametis nukentėjusysis ir jo atstovas teismo nutartimi gali dalyvauti ne visą bylos nagrinėjimo laiką.“

Įstatymas XII-498

17 straipsnis. 279 straipsnio 6 dalies pakeitimas

Pakeisti 279 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Liudytojas, kuriam įstatymų nustatyta tvarka taikomos apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės, taip pat liudytojas, kuris dėl kitų priežasčių negali atvykti į teismą, gali būti apklausiamas garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis.“

Įsakymas Nr. I-63

1. Rekomendacijos dėl nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių vertinimo (toliau – Rekomendacijos) nustato nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 36² straipsnyje, vertinimo tvarką ir specialių apsaugos priemonių taikymo faktinius pagrindus.<...>

<...> 2.2. **Specialių apsaugos poreikių vertinimas** – ikiteisminio tyrimo veiksmus atliekančio pareigūno ar prokuroro ne vėliau kaip pirmosios nukentėjusiojo apklausos metu atliekamas vertinimas, kurio metu pagal Rekomendacijų nustatytą vertinimo tvarką nustatomi nukentėjusiojo specialūs apsaugos poreikiai.

<...> 2.4. **Specialios apsaugos priemonės** – BPK numatytos šios organizacinės priemonės, taikomos siekiant sumažinti baudžiamojo proceso ar kitą traumuojantį poveikį:

2.4.1. neviešas bylos nagrinėjimas teisme;

	<p>2.4.2. lydinčio asmens dalyvavimas; <...></p> <p>2.4.9. pranešimas apie teisės aktuose nustatytas galimas taikyti apsaugos priemonės ir jų skyrimo tvarką; <....></p> <p>2.4.12. apklausa garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis;</p> <p>2.4.13. apklausa pas ikiteisminio tyrimo teisėją;</p> <p>2.4.14. apklausa vaikų apklausoms pritaikytose patalpose;</p> <p>2.4.15. apklausa ne daugiau kaip vieną kartą;</p> <p>2.4.16. apklausos metu daromas vaizdo ir garso įrašas;</p> <p>2.4.17. apklausa nedalyvaujant įtariamajam; <...></p> <p><u>3. Pirminis specialių apsaugos poreikių vertinimas atliekamas per kuo trumpesnį laiką nuo pranešimo apie nusikalstamą veiką gavimo, bet ne vėliau kaip pirmos nukentėjusiojo apklausos metu.</u> <...></p> <p><u>9. Nustačius didelę riziką patirti baudžiamojo proceso ar kitą neigiamą poveikį, rekomenduotina maksimaliai taikyti galimas specialias apsaugos priemones.</u></p> <p><u>10. Nustačius vidutinę riziką patirti baudžiamojo proceso ar kitą neigiamą poveikį, rekomenduotina taikyti galimas specialias apsaugos priemones atsižvelgiant į nukentėjusiojo ar jo atstovo pagal įstatymą poziciją dėl tokių priemonių taikymo.</u></p> <p><u>11. Nustačius žemą riziką patirti baudžiamojo proceso ar kitą neigiamą poveikį, taikomos privalomos specialios apsaugos priemonės.</u></p> <p><u>12. Baudžiamąjį procesą organizuojantis pareigūnas ar prokuroras gali taikyti papildomas apsaugos priemones, atsižvelgdamas į vertinimo rezultatus.</u> <...></p> <p>16.1. Neviešas bylos nagrinėjimas teisme. Dėl šios specialios apsaugos priemonės taikymo sprendžiama teismo proceso metu, todėl ikiteisminio tyrimo metu ji neskiriama, tačiau rekomenduotina imtis visų galimų priemonių, siekiant riboti informacijos apie ikiteisminio tyrimo eigą, aplinkybes, ypač susijusias su nukentėjusiojo asmenybe ir elgesiu, patekimą į viešumą.</p> <p>16.2. Lydinčio asmens dalyvavimas. Vertinama nukentėjusiojo galimybė be baimės dalyvauti baudžiamajame procese. Pastebėjus, kad nukentėjusysis bijo, rekomenduotina siūlyti pasirinkti taikyti šią specialią apsaugos priemonę. Sprendžiant dėl lydinčio asmens</p>	
--	---	--

dalyvavimo taikymo vertinamos nusikalstamos veikos aplinkybės, taip pat ar parinktas asmuo netrukdytų sėkmingam bylos tyrimui.

16.9. Pranešimas apie teisės aktuose nustatytas galimas taikyti apsaugos priemonės ir jų skyrimo tvarką. Rekomenduotina išaiškinti specialių apsaugos priemonių taikymo galimybes ir jų skyrimo tvarką kartu su nukentėjusiojo procesinėmis teisėmis.

16.12. Apklausa garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo priemonėmis. Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai įvertinus visas aplinkybes kyla grėsmė, kad tiesioginis dalyvavimas apklausoje traumotų ar psichologiškai žeidtų nukentėjusįjį, taip pat kitais BPK nustatytais pagrindais.

16.13. Apklausa pas ikiteisminio tyrimo teisėją. Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai būtina apsaugoti nukentėjusįjį nuo antrinio traumavimo proceso metu, taip pat kai teismo proceso metu nukentėjusiojo nebus įmanoma apklausti dėl sveikatos ar kitų priežasčių.

16.14. Apklausa vaikų apklausoms pritaikytose patalpose. Ši speciali apsaugos priemonė taikoma suaugusiems tais atvejais, kai būtina užtikrinti nukentėjusiojo specialius apsaugos poreikius siekiant išvengti kontakto su įtariamuoju.

16.15. Apklausa ne daugiau kaip vieną kartą. Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai dėl nusikalstamos veikos pobūdžio ar kitų aplinkybių apklausa traumuoja ar psichologiškai žeidžia nukentėjusįjį.

16.16. Apklausos metu daromas vaizdo ir garso įrašas. Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, kai nėra galimybės skubiai pristatyti apklausai pas ikiteisminio tyrimo teisėją, taip pat siekiant užfiksuoti nukentėjusiojo emocinę būklę ar elgesį.

16.17. Apklausa nedalyvaujant įtariamajam (atliekama pas ikiteisminio tyrimo teisėją). Ši speciali apsaugos priemonė rekomenduotina, jeigu įtariamąjo dalyvavimas trukdytų nukentėjusiajam duoti išsamius parodymus, baugintų ar emociškai traumotų, tačiau šis draudimas negali riboti įtariamąjo teisės užduoti nukentėjusiajam klausimus. <...>

Teisingumo ministerija, parengs ir pateiks įstatymo pakeitimo projektą svarstyti 2019 m. 7-toje Lietuvos Respublikos Seimo sesijoje (2019 m. rugsėjo 10 d. – 2019 m. gruodžio 23 d.). Numatomi pakeitimai:

38 straipsnis. Šeimos nariai

„Asmens šeimos nariais laikomi kartu su tuo asmeniu gyvenantys tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai, seserys ir jų sutuoktiniai, asmens sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo asmuo bendrai gyvena neįregistravęs santuokos, arba asmuo, su kuriuo tas asmuo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso

	nustatyta tvarka susitarė sudaryti santuoką, taip pat sutuoktinio tėvai, išlaikytiniai ar buvę sutuoktiniai.“	
--	--	--

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

2015 11 15